

Vicky, die zelf nooit was begonnen met roken, omdat ze als kind astma had gehad, legde dit naast zich neer.

Berend verontschuldigde zich al gauw en vertrok. Het leek alsof hij vluchtte.

'Kim, ik zie je zo in de salon,' zei Constance, zodra Kim leek te zijn uitgegeten. Nadat de deur achter haar was dicht gegaan, vroeg Vicky zich af of zij ook moest vertrekken.

'Vicky, nog één ding,' zei Constance. 'Het is hier niet de gewoonte dat er onder het werk over privé-zaken wordt gesproken. Het is ook verstandig om geen vriendschappen aan te gaan met Kim of Miep. Is dat duidelijk?'

Vicky voelde zich overrompeld. 'Dat is duidelijk,' wist ze uit te brengen.

'Je mag Miep gaan melden dat de tafel afgeruimd kan worden. Daarna kun je een begin gaan maken met je eigen werk. De keuken vind je aan de overkant van de hal.'

De keuken was schoon, ruim en licht. Miep stond bij het aanrecht, ze was bezig met het schoonmaken van een rooster uit de oven. Berend stond met een theedoek een bakplaat af te drogen.

'Daar ben je dan, meiske,' zei Miep. 'Klaar met eten?'

'Ik kom doorgeven dat de tafel afgeruimd kan worden,' zei Vicky. 'Die broodjes waren heerlijk!'

'Fijn, dat krijg ik niet elke dag te horen, behalve van hem dan.'

Berend glimlachte vaag en keek van haar weg.

'Wauw, dat is nog eens een tuin!' riep Vicky uit. Het raam keek uit op de achtertuin, met een groot grasveld, omgeven met bloemen en daarachter struiken en hoge bomen. 'Het lijkt wel een park.'

'Dat is zijn afdeling,' zei Miep en maakte een gebaar met haar duim naar Berend. 'Hij kweekt ook groenten, kruiden en fruit. We hebben hier veel vers eten op ons bord, daar kom je wel achter. Ik hoop dat jij lang genoeg zult blijven om ervan te genieten.'

Vicky keek haar vragend aan.

'Je bent de derde die het hier gaat proberen. Goed, ik heb misschien mijn mond voorbij gepraat, maar dan weet je dat het niet aan jou ligt, mocht je dat later denken.'

Berend stond naar buiten te kijken, zijn gezicht uitdrukingsloos.

'We hebben het er maar niet meer over,' zei Miep. 'We zullen zien.'

Vicky besloot dat ze beter kon gaan. 'Dan ga ik maar eens beginnen.'

'Doe dat. Je weet me nu te vinden.'

In de hal stond ze even om zich heen te kijken. Ze besloot ruimte te maken in het midden, zodat ze daar kon gaan selecteren in drie categorieën. Links wilde ze het afval, in het midden de spullen die weggegeven konden worden en rechts de categorie om te bewaren neerzetten. Al gauw kwam ze tot de ontdekking dat het verslepen van de spullen zwaar werk was. Het was ook moeilijk om onderscheid te maken tussen bewaren en weggeven. Boeken lagen overal tussendoor, daar maakte ze ruimte voor vrij tegen de muur, om ze daar op te stapelen.

Ze verbaasde zich soms over wat ze tegenkwam, dozen vol oude kranten en tijdschriften, en spullen zoals beeldjes, dienbladen en breigaren. Ze vergat alles om zich heen, totdat ze het idee kreeg dat ze niet meer alleen in de hal was. Berend stond naar haar te kijken.

'Hoe gaat het?' vroeg hij.

'Het begin is er.' Ze legde hem uit dat ze moeite had om te kiezen tussen weggeven en bewaren.

'Tja, dat is moeilijk,' zei hij.

Hij schoot te hulp toen ze een nieuwe doos wilde verschuiven en bleef in de buurt. Ze klapte de flappen van de doos open om te kijken wat erin zat. Hij rommelde tussen de spullen die op stapels waren gelegd.

'Berend!' klonk de vlijmscherpe stem van Constance. 'Kom me even helpen!' De deur van de salon ging achter hem dicht.

'Zo! Hier is al veel gebeurd!' zei Kim achter haar.

Ze keek verbaasd op. Zelf vond ze dat er weinig verschil te zien was. Ze rook pannenkoeken.

'Lunchtijd!' zei Kim vrolijk. 'In de keuken. Help je me even met die deur?' Vicky maakte de deur van de eetkamer open, zodat Kim met haar volgeladen dienblad naar binnen kon.

Ze glipte naar beneden. In de badkamerspiegel zag ze dat ze rode wangen had en een paar zwarte vegen op haar gezicht. Een paar losse krullen waren uit haar paardenstaart geglipt. Toen ze kort op de wc zat, was ze blij dat ze even tot zichzelf kon komen. De ochtend was voorbijgevlogen.

Het leek voor haar gevoel een week geleden dat ze hier aan was gekomen, in plaats van gisteren. Ze was van het ene in het andere gerold en had geen tijd gehad om veel na te denken. Misschien ook maar goed. Haar oma zei vroeger dat werken het beste medicijn was.

Ineens beseft ze waarom ze Miep meteen graag mocht. Ze deed haar denken aan haar oma, van moederskant. Een hartelijke, maar nuchtere

vrouw. Wat ze thuis altijd had gemist, vond ze bij haar oma. Haar oma was anders dan alle grootmoeders die ze kende. Die leken zo grauw en kleurloos. Haar oma was levendig en kwiek en ging haar eigen gang. Degenen die haar accepteerden zoals ze was, werden met open armen ontvangen. De rest werd min of meer genegeerd.

Het gemis van haar oma kwam hard binnen. Ze duwde de scherpe pijn snel weg, diep binnenin haar, bij alle andere dingen die daar in het donker huisden. De deur in haar innerlijk ging stevig op slot.

'Hallo, harde werker,' zei Miep 'Ben je daar niet verdwaald tussen de rommel?'

'Ik voel me daar net een mol,' zei Vicky. 'Dus ben ik maar begonnen met een mooie gang te graven voor mezelf.'

Miep schaterde het uit. Vicky ontdekte dat Berend net binnen was gekomen via de bijkeuken. Haar wangen brandden.

'Maak je niet druk,' zei Miep. 'We weten hier allemaal dat er eens flink opgeruimd moet worden.'

Berend antwoordde niet, maar hij keek niet onvriendelijk.

'Wat hebben we het weer goed,' riep Kim, die kwam binnenlopen. 'Ik rook het al in de hal.'

Er werd vrolijk gekletst. De stapel pannenkoeken verdween in snel tempo. Nadat Vicky er een met spek en een met stroop had weggewerkt, kon er geen hap meer bij.

'Kom op,' zei Miep tegen haar, 'neem er nog een.'

'Echt niet, je kunt me nu al de keuken uitrollen,' zei Vicky.

'Stel hier je grenzen,' zei Kim. 'Anders pas je over een week in geen van je broeken meer.'

'Ha! Wat zijn we weer bijdehand! Houd jij je grote mond maar!'

'In uw dromen misschien, mevrouw.'

'Altijd het laatste woord moeten hebben,' gromde Miep met pretoogjes. 'Ja, lachen jullie maar.'

'Goed hoor, we zijn al weg,' zei Kim. 'Ga je mee naar buiten, Vicky?'

Via de bijkeuken kwamen ze in de achtertuin en liepen over een kronkelend pad verder tussen de bomen en struiken door. Toen Vicky omkeek, kon ze alleen het donkere dak van het huis zien, zo hoog was de begroeiing. Het rook hier naar vers gemaaid gras. De enige geluiden waren het tsjilpen van vogels en het ruisen van de wind. Een waterig zonnetje liet